

PROPÒSIT

Identificació del punt de partida: Etapa d'inflexió en el desenvolupament ciutadà

Ens trobem en una etapa del desenvolupament de la ciutat en que conflueixen, al nostre criteri, un seguit de plantejaments de temàtica diversa i que poden fer possible i necessària l'aposta per un projecte cultural de futur.

És un fet que s'ha treballat, i així es constata a tots els efectes, per a refer urbanísticament i econòmicament la ciutat, la qual cosa ha permès de trencar una inèrcia de desenvolupament suburbial i ha enfortit el sentiment de ciutat dotant-la de la infraestructura mínima i d'una planificació del creixement.

Al mateix temps, i potser com a conseqüència d'aquest fet, s'observa amb més claredat que mai el desfasament d'altres àmbits i necessitats de la ciutat, i es posa de relleu la conveniència d'integrar en un únic discurs de construcció del futur de la ciutat, les activitats al voltant del civisme, la solidaritat, l'ecologia, la instrucció, la cultura.

Pel que fa a l'àmbit de la cultura es constata però, que les polítiques culturals són situades en àmbits de decisió perifèrica: hi ha un important endarreriment en la construcció d'equipaments, en l'organització i en els recursos; hi ha, igualment, dificultats per a la definició d'un discurs disciplinari propi i per a garantir l'estabilitat i la continuïtat.

Situació que fa evident els seus límits: les contradiccions que provoca la falta d'estabilitat de les polítiques culturals i les dificultats per prefigurar el futur.

La consciència del descompensament dels límits i de les contradiccions, d'una banda, i de l'emergència de valors i objectius nous per a construir un model de desenvolupament de la ciutat, de l'altra, fan oportú i estimulant el treball en un projecte cultural de futur, per integrar-lo en un plantejament progressiu de ciutat, dotat de prestigi, de credibilitat i de consens.

Estímul que pot portar a obrir una etapa fundacional, un moment d'empenta, de reflexió en profunditat.

La ciutat disposa d'experiència, d'inversions, d'estabilitat política, d'un teixit associatiu i cultural intens, de nuclis artístics molt consolidats de gran interès i de projecció; Sabadell pot apostar per integrar en una concepció de futur de la ciutat, una component estructural bàsica com és la cultura i el projecte cultural.

Antecedents: Dificultats per a adoptar i adaptar models i experiències en el camp cultural.

La redacció del Projecte del Mapa Cultural s'ha efectuat a partir de l'experiència de la gestió cultural a la ciutat, dels coneixements que l'inventari dels actius culturals ens ha proporcionat i amb el criteri de dotar-nos d'una eina de planificació que s'adaptés a la singularitat i l'especificitat del món cultural i a les característiques de la ciutat.

Tanmateix, però, hem constatat les dificultats per poder adoptar i adaptar altres models o experiències, i hem constatat, igualment, l'absència de legislació i regulació normativa en la gran majoria dels àmbits que componen el ventall dels projectes culturals, i la manca d'instruments tècnics específics per a la gestió i la planificació aplicada a l'àmbit cultural.

Així, s'ha procedit a manllevar d'altres àmbits temàtics, com l'urbanisme, l'educació o la sanitat, la idea de mapa, tot integrant-hi l'idea de pla estratègic al seu interior. També s'ha optat per relacionar dos tipus d'anàlisi: aquell que correspon als equipaments i centres d'activitats i aquell que fa referència a les pròpies activitats culturals. La sistematització i la classificació d'equipaments i matèries n'és deutora.

El projecte que es presenta, intenta dotar-se d'un index, d'un esquelet, d'uns conceptes, d'uns classificacions, d'uns instruments, d'uns noms, que li permetin d'operar, de formular, de planificar. En definitiva, de ser una eina específica i ajustada al Projecte Cultural.

Per tot plegat sol·licitem benevolència, a l'hora de jutjar i debatre el projecte i agrair les aportacions que s'hi puguin fer.

Les característiques

El mapa és una suma de l'ideari, l'inventari i el Pla, i, per tant, un instrument de reflexió, de coneixement i de planificació.

És una eina per a dotar de sentit i de futur la política cultural municipal, com també per orientar les polítiques culturals dels altres agents institucionals i culturals presents a la ciutat.

Com a instrument de planificació pretén de donar estabilitat i justificació a les programacions periòdiques i preveu una vigència de termini llarg.

En no ser instrument avalat jurídicament per cap llei, cal que disposi de prou flexibilitat i adaptabilitat en el temps i les circumstàncies per poder ser un instrument viu i de servei. Correspon, doncs, fonamentalment a l'esfera política aplicar-lo, defensa, i desenvolupar-lo.

A qui es dirigeix

En primer lloc a l'administració municipal, que ha de ser l'encarregada de definir i materialitzar per a tota la ciutat, una política cultural clara.

Però, partint del convenciment que el projecte cultural per a la ciutat cal que es faci en col.laboració amb les institucions, els agents i el teixit cultural i associatiu local, també es dirigeix a aquests sectors com a interlocutors prioritaris per a la reflexió envers la ciutat.

Finalment, es dirigeix als ciutadans, com a destinataris finals de tota política cultural. Ells mateixos i els seus representants hauran de mesurar si aquesta eina és l'adeguada per a obtenir i gaudir dels serveis i l'activitat cultural de la ciutat.

L'elaboració

Partint de la responsabilitat que pertoca a l'administració municipal en la reflexió, l'elaboració i la presentació de propostes respecte de la política cultural de la ciutat, ha estat el Departament de Cultura el nucli de la reflexió primera. En aquest sentit s'ha format un equip de treball tècnic, integrat per alguns col.laboradors fixos del Departament, juntament amb d'altres que col.laboren específicament en aquest encàrrec.

El procés efectuat fins avui ha consistit en la celebració de sessions periòdiques de treball que podem periodificar en tres fases:

- a. *Del novembre de 1991 fins al gener de 1992: definició i formació de l'equip de treball i concreció dels criteris ideològics, polítics i tècnics de l'elaboració del Mapa Cultural.*
- b. *Del febrer de 1992 al desembre 1992: reunions quinzenals i elaboració del gruix de l'avantprojecte.*
- c. *Del gener de 1993 al maig de 1993: reunions quinzenals i sessions concentrades en diversos dies: correcció, discussió i refeta del material per a la presentació de l'avantprojecte.*

- d. Del març de 1993 a l'abril de 1994: incorporació de noves temàtiques, ampliació d'altres i presentació del Pla d'Equipaments. Proposta del projecte del Mapa Cultural per a ser discutit.

La discussió i l'aprovació

Es parteix del convenciment i de la voluntat que l'elaboració del Projecte del Mapa Cultural sigui conseqüència de les reflexions, les discussions i les confrontacions polítiques, institucionals i ciutadanes sobre el document inicial.

Es preveuen tres fases de discussió, amb una durada d'aproximadament un any, que, naturalment poden ser sotmeses als ajustaments que es considerin necessaris.

El mateix procés de discussió i millora forma part de les característiques i estil de relacions contingudes en el Mapa Cultural, per així contribuir a fer possible l'accord, el consens i el pacte cultural ciutadà.

La lectura

El Mapa Cultural es compon d'un conjunt de materials ordenats en tres volums: el Mapa pròpiament, el Pla d'Equipaments i l'anàlisi d'impactes i l'Atles i impactes dels equipaments i les entitats de la ciutat. Relacionat amb el primer volum, s'incorporen en un annex diversos documents complementaris elaborats en la fase de redacció de l'avantprojecte.

Ha estat voluntat dels redactors, sintetitzar al màxim totes les idees, les consideracions i les propostes, en detriment d'una línia expositiva i justificativa més àmplia i s'ha utilitzat un estil de redacció, tan sobri i ajustat com fos possible, amb ressonàncies d'altres instruments semblants.

Els annexos, responden a diferents objectius. En tots els casos són, però, eines de treball complementàries de coneixement de què cal disposar per a una correcta discussió i debat.

Els annexos del Pla 3.A, 3.B, 3.C i 3.D, van ser reductats durant el primer semestre de 1993 i compilats a propòsit de l'avantprojecte del Mapa Cultural. Malgrat que moltes de les reflexions incloses puguin semblar poc actuals, hem cregut oportú mantenir-los com a documentació paral·lela als volums I i II del Mapa Cultural.

Propòsit

Després de totes aquestes prevencions, constatacions i consideracions, hem de concloure que el Projecte del Mapa Cultural de Sabadell pretén ser un instrument eficaç de reflexió, de coneixement i de planificació de la política cultural de Sabadell.

Pretén de situar el projecte cultural al nucli del discurs sobre el futur de la ciutat i així situar la reflexió i l'activitat cultural al bell mig de les preocupacions estratègiques i diàries de la política municipal.

Pretén de ser un punt de referència per tots aquells col·lectius o persones interessades activament per la cultura.

Pretén de fer possible l'estabilitat de les polítiques culturals i de dissenyar un procés temporal de programació.

I es sustenta per la confiança que és possible ajustar i relacionar la ciutat, el medi físic i el teixit social, amb les polítiques i les infraestructures culturals, amb l'organització i la participació, amb el rigor, i els valors cívics.